

STRATEGIA ROZWOJU Miasta Poznania do roku 2030

Poznań, marzec 2010

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	9
II. „Dom strategiczny”	10
III. Założenia metodyczne	12
IV. Stan obecny miasta	21
V. Metropolizacja jako główna tendencja w otoczeniu	67
VI. Czynniki i uwarunkowania rozwoju miasta – SWOT	69
VII. Główne wyzwania	73
VIII. Wizja 2030	80
IX. Misja	81
X. Cele strategiczne	83
XI. Cele pośrednie	87
XII. Substrategie	99
XIII. Programy strategiczne	113
Akademicki i Naukowy Poznań	117
Aktywizacja obszarów wokół III Ramy komunikacyjnej	123
Aktywny wypoczynek w Poznaniu	127
Bezpieczny Poznań	133
Cyfrowy Poznań	139
Czysty Poznań	146
Kulturalny Poznań	151
Metropolitalny Poznań	156
Mieszkajmy w Poznaniu	161
Obywatelski Poznań	167
Poznań wrażliwy społecznie	170
Poznańskie osiedla modernistyczne	177

Przestrzenie dla biznesu	181
Rzeka w mieście	187
Sportowy Poznań	192
Śródmiejskie rynki i place	196
Turystyczny Poznań	204
Wiedza dla biznesu	211
Wysoka jakość edukacji i wychowania	218
Zdrowy Poznań	225
Zrównoważony rozwój transportu	231

XIV. Mierniki/wskaźniki	237
--------------------------------	------------

Załączniki	249
-------------------	------------

Szanowni Państwo

Przedstawiamy Państwu STRATEGIĘ ROZWOJU MIASTA POZNANIA DO ROKU 2030. Horyzont czasowy dokumentu sięga dwóch dziesięcioleci, a więc – poddając się refleksji retrospektywnej – okresowi podobnemu, jaki minął od początku przemian systemowych w kraju. Przemian, w ramach których reforma samorządu terytorialnego należała do jednych z najważniejszych, i oceniana z perspektywy czasu należy do najbardziej udanych. Poznań dzisiejszy, porównywany z miastem przed laty, jest dobrym przykładem wykorzystania szans, jakie stworzyła transformacja systemowa w Polsce.

Rozwój Poznania w tym okresie wytyczały „Program Strategicznego Rozwoju Miasta Poznania” z 1994 roku i „Plan Rozwoju Miasta Poznania na lata 2005 – 2010”. Zapisy tych dokumentów ukierunkowujące rozwój miasta w większości nadal są aktualne, co generalizując, pozwala formułować tezę o ewolucyjnym rozwoju Poznania. Biorąc jednak pod uwagę materialny i społeczny potencjał naszego miasta w kontekście współczesnych i przewidywanych uwarunkowań i tendencji rozwojowych w wymiarze krajowym i globalnym konieczna jest zasadnicza modyfikacja i nowe rozłożenie akcentów w strategii rozwoju Poznania. Nadanie priorytetowej rangi obserwowanym procesom rozwoju miasta wynika z konieczności przyspieszenia realizacji celów, które pozwolą sprostać wyzwaniom konkurencyjnego rozwoju miast w otwartej przestrzeni europejskiej, w najbliższych kilku, kilkunastu latach. Cele te, generalizując, sprowadzić można do czterech kierunków rozwojowych: budowy nowoczesnej, innowacyjnej gospodarki, zwiększenia znaczenia Poznania jako ośrodka wiedzy, kultury, turystyki i sportu, poprawy jakości życia mieszkańców miasta oraz rozwoju funkcji metropolitalnych Poznania.

Osiągnięcie tych celów jest realne dzięki silnym atutom, jakie Poznań posiada. Spośród wielu, na podkreślenie zasługują:

- akademickość Poznania – jako podstawowy czynnik rozwoju miasta w sferach: ekonomicznej, społecznej i czynnik budujący pozycję Poznania w wymiarze krajowym i europejskim
- gospodarka oparta na przedsiębiorczości mieszkańców, silna, stabilna, zróżnicowana, kreatywna, otwarta na inwestorów zagranicznych
- „otwartość Poznania na świat” – wynikająca z tradycji miasta

targów międzynarodowych, obecnie z sukcesem rozszerzającego funkcje organizatora kongresów i konferencji o dużej randze międzynarodowej

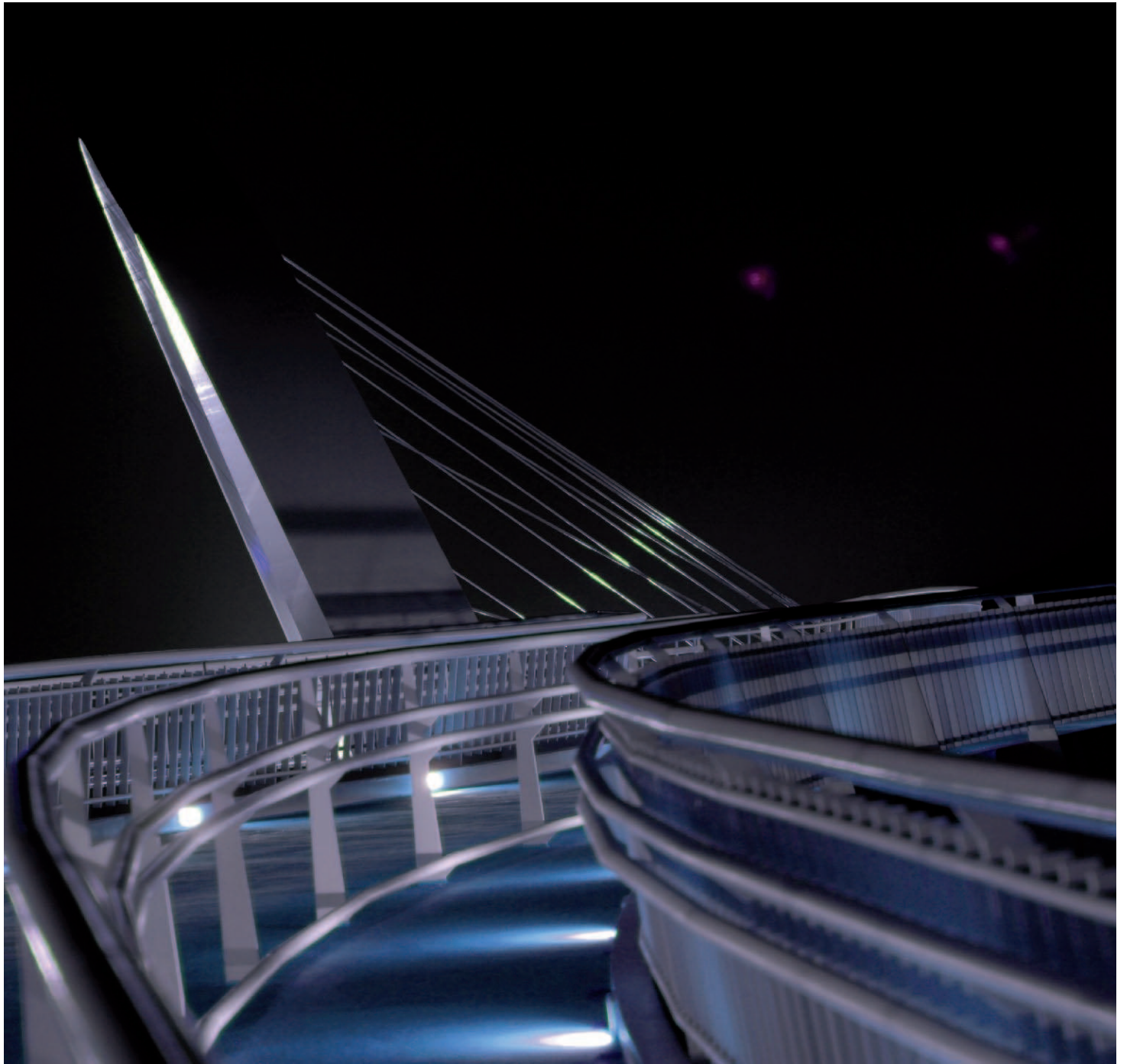
- historia miasta, w którym zrodziły się państwowość i chrześcijaństwo polskie, miasta przeżywającego złoty wiek w renesansowej Europie i ośrodka pozytywistycznej walki z zaborcą. Są to wartości budujące tożsamość regionalną i narodową, tak ważną w integrującej się przestrzeni i kulturze europejskiej
- przestrzeń historycznego i „nowego miasta” wokół rzeki Warty i jeziora Malta, zrewitalizowana i rozbudowana nowocześnie, stanowić będzie szczególnie atrakcyjną część miasta z punktu widzenia jakości życia mieszkańców Poznania
- metropolitalność Poznania – rozwijana w dwóch wymiarach – wewnętrznym polegającym na integracji funkcjonalnej gmin aglomeracji poznańskiej, scalającej obszar dużego Poznania, oraz wymiarze europejskim polegającym na budowie konkurencyjnej pozycji wobec miast o potencjale i randze zbliżonej do Poznania
- kapitał społeczny, który jest czynnikiem zasadniczym, warunkującym osiągnięcie celów stawianych w STRATEGII ROZWOJU MIASTA POZNANIA DO ROKU 2030. Władze samorządowe nie są jedynym czynnikiem sprawczym rozwoju miasta. Sukces strategii zależy od włączenia się w jej realizację wielu instytucji, organizacji, podmiotów gospodarczych, stowarzyszeń społecznych. Zdolność współdziałania na rzecz celów stanowiących dobro wspólne potwierdzili poznańscy organiczniacy przed ponad stu laty i dwadzieścia lat temu, gdy w Poznaniu stawiano zręby samorządu terytorialnego i samorządu gospodarczego upowszechnione później w całym kraju.

Cele jakie wyznacza STRATEGIA ROZWOJU MIASTA POZNANIA DO ROKU 2030, są wyzwaniem stawianym dzisiaj. Uczestniczymy w wyścigu rozwojowym polskich i europejskich miast o pozycję Poznania za dwadzieścia lat. Od nas zależy, na ile wizję Poznania w 2030 roku urzeczywistnimy.

Ryszard Grobelny

Prezydent Miasta Poznania

I. WSTĘP

Zarządzanie miastem w warunkach dynamicznie zachodzących zmian w otoczeniu winno opierać się na wypracowanej STRATEGII rozwoju. Miasto Poznań, jako jedno z pierwszych w Polsce, przyjęło w 1994 roku dokument strategiczny pod nazwą „Program Strategicznego Rozwoju Miasta Poznania”. Było to opracowanie, w którym sformułowano misję, określono cele strategiczne oraz zaproponowano zespół akcji. O ile zapisy Programu Strategicznego Rozwoju przez wiele lat nie traciły na aktualności w „części misyjnej”, o tyle, na poziomie konkretnych działań, po 10 latach należało opracować Plan Rozwoju Miasta Poznania na lata 2005-2010, w którym przedstawiono zbiór uporządkowanych programów strategicznych.

Zachodzące obecnie zmiany związane z trendami demograficznymi, wyzwaniami akcentowanymi w strategiach rozwoju metropolii europejskich odnoszącymi się do innowacyjności oraz ostatnim kryzysem finansowym i gospodarczym, w pełni uzasadniają inicjatywę opracowania nowego całościowego dokumentu strategicznego, w którym zostaną wskazane kierunki rozwoju miasta Poznania na najbliższe 20 lat. Winien to być dokument, w którym zaprezentowane zostanie nowe widzenie misji, a cele strategiczne i programy dla ich realizacji pozwolą urzeczywistnić stworzoną wizję miasta Poznania w roku 2030.

Opracowanie niniejsze stanowi Projekt STRATEGII Rozwoju Miasta Poznania do 2030 roku. Jest ono zwieńczeniem długich i żmudnych prac, które trwały w Urzędzie Miasta Poznania od marca 2009 roku przy współpracy z szerokim gremium naukowców reprezentujących poznańskie uczelnie, specjalistami z najważniejszych dziedzin funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego oraz Radnymi Miasta Poznania. Najważniejsze elementy przedstawianego dokumentu były konsultowane z mieszkańcami Poznania na poszczególnych etapach powstawania opracowania.

Projekt STRATEGII Rozwoju Miasta Poznania do 2030 roku zawiera wszystkie elementy przynależne do tego typu dokumentów. Przyjęte założenia metodyczne są zgodne ze współczesnym dorobkiem teorii i praktyki zarządzania strategicznego, a zatem spełniają wymogi profesjonalne w zakresie budowania strategii rozwoju.

Przy projektowaniu STRATEGII starano się pamiętać, że miasto Poznań odniesie pełen sukces nie tyle w związku z posiadaniem dobrej strategii, lecz dopiero wówczas, gdy będzie zdolne do skutecznej jej implementacji. Mając to na względzie, katalog decyzji i działań zintegrowanych w ramach programów sformułowano w taki sposób, aby zapewnić elastyczność w zakresie realizacji STRATEGII.

Dr hab. Cezary Kochalski, prof. nadzw. UEP

II. „DOM STRATEGICZNY”

Strategia rozwoju miasta jest dokumentem spełniającym kilka funkcji. Polityczną, gdyż określa politykę władz lokalnych w perspektywie długo-okresowych celów rozwojowych miasta, a także informacyjno-marketingową, ponieważ informuje społeczność lokalną, podmioty gospodarcze, instytucje lokalne i zewnętrzne o priorytetach rozwojowych przyjętych przez władze miasta, pomagając w podejmowaniu własnych decyzji. Pełni również ważną funkcję sprawczą, polegającą na uruchomieniu intensywnej i szerokiej dyskusji przedstawicieli wielu różnych środowisk miasta na temat jego aktualnej kondycji, wizji strategicznego rozwoju oraz sposobów, jakimi chce się osiągnąć zamierzone cele.

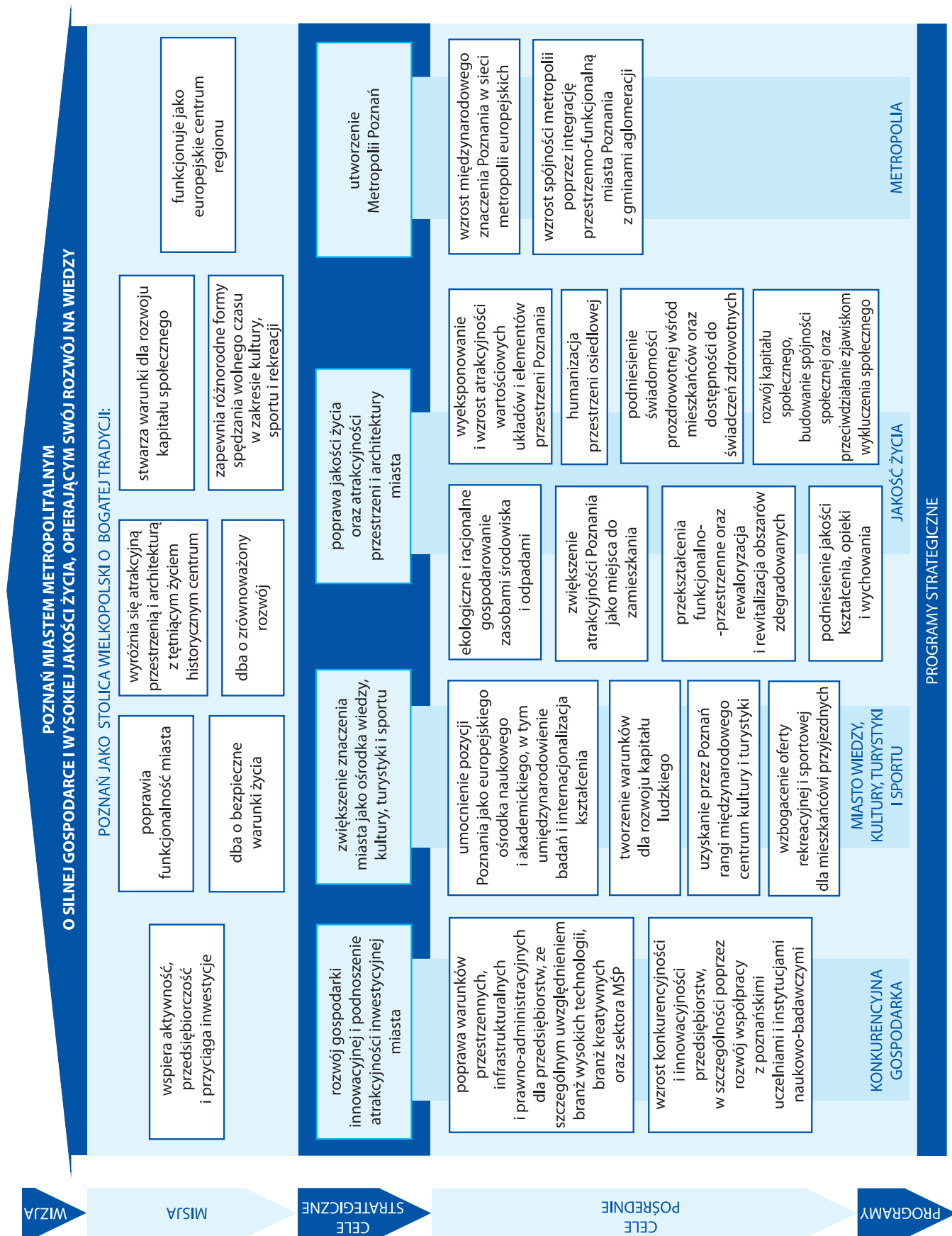
Prezentowany dokument „Strategia rozwoju Miasta Poznania do roku 2030” powstał z uwzględnieniem wszelkich standardów metodycznych i merytorycznych, właściwych dla wypracowywania strategii rozwoju jednostek samorządu terytorialnego.

Punktem wyjścia była próba oceny, w jakim punkcie rozwojowym Poznań obecnie się znajduje i jaki jest jego stan, silne i słabe strony potencjału społeczno-gospodarczego, jakie szanse i zagrożenia zewnętrzne mogą determinować rozwój miasta, jakie tendencje rozwojowe, w szeroko rozumianym otoczeniu, mogą być barierą bądź stymulatorem rozwoju Poznania.

Etap drugi dotyczył refleksji związanych z odpowiedzią na pytania dotyczące wyobrażenia Poznania w perspektywie dwóch dekad - miasta, które powinno sprostać określonym wyzwaniom, by osiągnąć pożądaný stan. Wyobrażenia te opisano szerzej w formie swobodnych skojarzeń jako wizję Poznania 2030. W formie zredukowanej, zawarto je w jednym zdaniu: **„Poznań miastem metropolitalnym o silnej gospodarce i wysokiej jakości życia, opierającym swój rozwój na wiedzy”**. Wizję Poznania uzupełniono o misję zawierającą opis zasad i wartości oraz sposób działania przyjęty w procesie urzeczywistniania wizji.

Przejście z refleksji dotyczących natury wyobrażeń o Poznaniu 2030 do etapu trzeciego, czyli sekwencji określających sposób osiągnięcia docelowego stanu miasta, polegało na sformułowaniu celów strategicznych, celów pośrednich i programów strategicznych. Programy zawierające w swojej charakterystyce, obok celów, również planowane działania, projekty, potencjalne źródła finansowania, terminy realizacji, przewidywane efekty i sposoby ich mierzenia oraz inne informacje o charakterze operacyjnym, stanowią praktycznie wstępną propozycję zakresu i warunków wdrożenia „Strategii rozwoju miasta Poznania do roku 2030”.

Sposób powstawania opracowania pt. „STRATEGIA Rozwoju Miasta Poznania do roku 2030” wraz z ukazaniem zawartości głównych jego elementów zaprezentowano w tzw. „Domu strategicznym”.

III. ZAŁOŻENIA METODYCZNE

„STRATEGIA Rozwoju Miasta Poznania” jest uporządkowanym zbiorem działań zmierzających do zrównoważonego¹ i trwałego rozwoju miasta, opracowanym pod kątem osiągnięcia celów strategicznych.

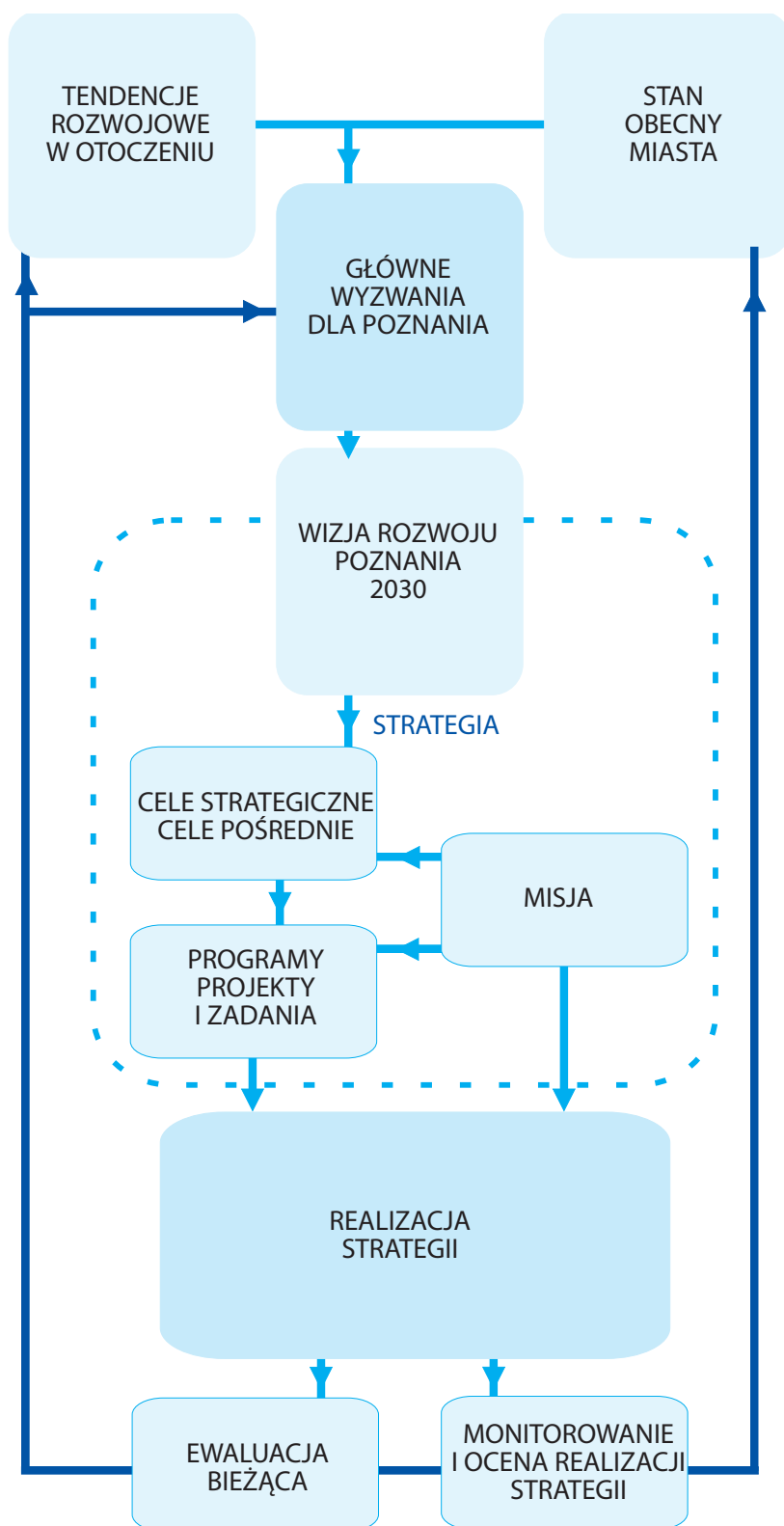
„STRATEGIĘ Rozwoju Miasta Poznania” oparto o następujące zasady:

- a) *szeroki zakres kompetencyjny* – w STRATEGII miasto Poznań ujmuje się szerzej niż zakres kompetencyjny samorządu². Uwzględnia się potrzeby mieszkańców i osób przyjezdnych, a także organizacji działających w mieście i poza nim, a mających wpływ na funkcjonowanie miasta;
- b) *długi horyzont czasowy* – STRATEGIA Rozwoju Miasta Poznania zakłada rok 2030 jako horyzont czasowy wizji i misji. Programy służące realizacji celów strategicznych, w zależności od ich charakteru i zakresu przedmiotowego, mogą mieć krótszy horyzont czasowy;
- c) *podejście diagnostyczno-prognostyczne do formułowania STRATEGII Rozwoju Miasta Poznania* – STRATEGIA jest wynikiem połączenia diagnozy stanu istniejącego wszystkich obszarów funkcjonowania miasta oraz elementów prognostycznych wynikających z wizji miasta i ekstrapolacji trendów w otoczeniu (zob. poniższy schemat);
- d) *ewolucja i ciągłość* – zakłada się podejście ewolucyjne, które umożliwia wykorzystanie zdobytych wcześniej doświadczeń dla sprawniejszego i bardziej efektywnego rozwoju miasta;
- e) *kompromis i wybory* – STRATEGIA jest sztuką kompromisu i wyboru obszarów, które w sposób szczególny mają wpływ na realizację wizji; nie obejmuje wszystkich działań związanych z funkcjonowaniem miasta, ale wybrane, będące nośnikami jego rozwoju;
- f) *elastyczność* – zaproponowane programy będzie można realizować w zależności od możliwości budżetowych i priorytetów w zakresie rozwoju miasta oraz uwarunkowań prawnych;
- g) *wymiar horyzontalny STRATEGII* – we wszystkich elementach STRATEGII odnoszono się do powszechnie uznanych wyzwań wynikających z trendów zachodzących w otoczeniu, takich jak: postępująca globalizacja, zmiany demograficzne, wzrost znaczenia ekologii, potrzeby osób niepełnosprawnych, itd.;
- h) *ewaluacja bieżąca* – założenia zawarte w STRATEGII należy systematycznie kontrolować; przewiduje się weryfikację STRATEGII w cyklu minimum czteroletnim, przy czym w uzasadnionych przypadkach okres ten może być krótszy i obejmować wybrane zakresy STRATEGII;
- i) *konsultacje społeczne* – w toku prac nad STRATEGIĄ wzięto pod uwagę opinie i sugestie mieszkańców Poznania (badania opinii publicznej, spotkania, możliwość zgłaszania uwag drogą elektroniczną).

¹ Rozwój zrównoważony oznacza zaspokajanie potrzeb obecnego pokolenia bez umniejszania szans przyszłych pokoleń. Głównymi elementami rozwoju zrównoważonego są: społeczeństwo, gospodarka, środowisko oraz przestrzeń.

² Zgodnie z Ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym i samorządzie powiatowym.

Proces formułowania i realizacji STRATEGII przebiegał wg następującego schematu:

Źródło: Opracowanie własne, Oddział Strategii Rozwoju Miasta, Wydział Rozwoju Miasta UMP

Głównymi elementami STRATEGII Rozwoju Miasta Poznania są: wizja i misja, cele strategiczne, cele pośrednie, programy.

Wizja – przedstawia pożądany obraz miasta we wszystkich istotnych wymiarach jego rozwoju. Wizja odnosi się do głównych wyzwań stojących przed miastem.

Misja – opisuje zasady i wartości przyjmowane przez realizujących wizję rozwoju miasta oraz podstawowy sposób jej urzeczywistniania.

Cele strategiczne – wyznaczają długotrwały kierunek rozwoju miasta dla urzeczywistnienia jego wizji.

Cele pośrednie – stanowią rozwinięcie celów strategicznych, a ich realizacja warunkuje osiągnięcie celów strategicznych.

Programy – obejmują projekty i zadania dla jednego lub kilku obszarów funkcjonowania miasta i służą realizacji celów pośrednich.

Opracowanie pt. „STRATEGIA Rozwoju Miasta Poznania do roku 2030” jest trzecim z kolei zwartym opracowaniem strategicznym dla miasta Poznania. W istotnym stopniu korzysta z zapisów „Programu Strategicznego Rozwoju Miasta”³ oraz „Planu Rozwoju Miasta Poznania na lata 2005-2010”⁴, które uaktualniono o nowe uwarunkowania oraz tendencje rozwojowe w otoczeniu.

„STRATEGIA Rozwoju Miasta Poznania” powstawała w wyniku połączenia metody eksperckiej, z szeroko pojętymi konsultacjami społecznymi, w tym różnego typu dyskusjami, z wykorzystaniem różnorodnych technik, takich jak: warsztaty strategiczne, „burze mózgów”, forum internetowe, spotkania z przedstawicielami różnych grup społecznych i środowisk, socjologiczne badania ankietowe. Przy formułowaniu „STRATEGII Rozwoju Miasta Poznania do roku 2030” w szerokim zakresie korzystano z zasobów wiedzy Urzędu Miasta Poznania. Zastosowano również metody i techniki badawcze, takie jak: metoda porównań, SWOT (*Strengths Weaknesses Opportunities Threats*)⁵, analiza wskaźnikowa, ekstrapolacja trendów. W projektowaniu Strategii Rozwoju Miasta Poznania uczestniczyli: pracownicy UMP, naukowcy, eksperci, autorytety życia publicznego oraz przedstawiciele mieszkańców i instytucji. Łącznie w pracach nad Strategią uczestniczyło ok. 300 osób⁶.

W ramach prac nad „STRATEGIĄ Rozwoju Miasta Poznania” powołano Radę STRATEGII oraz Komitet Roboczy STRATEGII. Rada STRATEGII jest ciałem opiniotwórczym, w skład którego wchodzi przedstawiciele świata nauki, eksperci, specjaliści, reprezentanci różnych grup społecznych i instytucji. Komitet Roboczy realizuje prace merytoryczne w ramach czterech Zespołów Roboczych: Gospodarka i Nauka, Gospodarka Przestrzenna, Gospodarka Komunalna oraz Usługi Społeczne.

W ramach prac nad „STRATEGIĄ Rozwoju Miasta Poznania do 2030” roku współpracowano z zespołem opracowującym strategię rozwoju aglomeracji poznańskiej,⁷ w szczególności korzystając – w odniesieniu do Poznania – z opracowanych przez Centrum Badań Metropolitalnych materiałów do-

³ Uchwała nr CVI/618/94 Rady Miejskiej Poznania z dnia 17 maja 1994 r., <http://bip.city.poznan.pl>
Uchwała nr XX/148/II/95 Rady Miejskiej Poznania z dnia 20 czerwca 1995 r., <http://bip.city.poznan.pl>

⁴ Uchwała nr LVI/592/IV/2004 Rady Miasta Poznania z dnia 23 listopada 2004 r., <http://bip.city.poznan.pl>

⁵ Analiza SWOT została wykorzystana jako metodą porządkującą czynniki rozwoju społeczno-gospodarczego miasta poprzez nadanie im wag (od 1 – nieważne, do 5 – bardzo ważne) za pomocą metody eksperckiej. W części opisowej uwzględniono czynniki o wadze od 3 do 5. Analiza SWOT składa się z czterech części: silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń. Należy zauważyć, że silne i słabe strony odnoszą się do samego miasta, natomiast szanse i zagrożenia do jego otoczenia. Dlatego w tym ujęciu analiza SWOT stosowana jest jako narzędzie o charakterze diagnostyczno-prognostycznym. Analiza SWOT została sporządzona dla trzech bloków tematycznych: pracy (P), odpoczynku (O) i zamieszkania (Z) i odpowiadającym głównym zadaniom miasta.

⁶ W załączniku znajduje się lista osób zapraszanych do uczestnictwa w pracach nad STRATEGIĄ.

⁷ Prace nad dokumentem „Funkcjonowanie i kierunki rozwoju aglomeracji poznańskiej” zostały zainicjowane przez Radę Aglomeracji Poznańskiej. Celem tego dokumentu jest rozpoznanie głównych potencjałów oraz problemów rozwojowych aglomeracji poznańskiej i wypracowanie, wspólnej dla tworzących ją jednostek (miast i gmin), średnioterminowej strategii rozwoju - do 2020 r.

tychących diagnozy społeczno-gospodarczej i funkcjonalno-przestrzennej aglomeracji poznańskiej oraz kierunków jej rozwoju.

Przygotowanie koncepcji prac nad „Strategią Rozwoju Miasta Poznania”, koordynacja prac oraz finalna redakcja projektu STRATEGII została powierzona Wydziałowi Rozwoju Miasta UMP, przy wsparciu ekspertów zewnętrznych i opiece metodologicznej Doradcy Prezydenta Miasta ds. Strategii dr hab. Cezarego Kochalskiego, prof. Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.

Struktura organizacji prac nad „STRATEGIĄ Rozwoju Miasta Poznania” przedstawia się następująco:

Źródło: Opracowanie własne, Oddział Strategii Rozwoju Miasta, Wydział Rozwoju Miasta UMP

Prace nad projektem „STRATEGII Rozwoju Miasta Poznania” rozpoczęły się w lutym 2009 r., a zakończyły w grudniu 2009 r. Wyróżniono siedem etapów: opracowanie koncepcji prac nad STRATEGIĄ, zorganizowanie zespołu opracowującego strategię, prace analityczno-diagnostyczne w ramach wyodrębnionych obszarów diagnostycznych, prace nad wizją i misją, przygotowanie projektu dokumentu „STRATEGII Rozwoju Miasta Poznania do roku 2030”, konsultacje społeczne poszczególnych elementów projektu. Każdemu etapowi prac wyznaczono termin realizacji, co przedstawia poniższa tabela:

Etap prac	Termin realizacji
Wypracowanie koncepcji prac nad STRATEGIĄ.	luty-marzec 2009
Zorganizowanie zespołu opracowującego STRATEGIĘ.	marzec 2009
Prace analityczno-diagnostyczne w ramach wyodrębnionych obszarów diagnostycznych.	marzec-czerwiec 2009
Prace nad wizją i misją.	czerwiec-lipiec 2009
Prace nad sformułowaniem celów strategicznych oraz opracowanie programów dla ich realizacji.	lipiec-październik 2009
Konsultacje i prace redakcyjne.	listopad-grudzień 2009
Opracowanie wersji finalnej projektu STRATEGII.	grudzień 2009

W koncepcji prac nad STRATEGIĄ⁸ zawarto:

- * uzasadnienie podjęcia prac,
- * odwołanie do poprzednich dokumentów strategicznych Poznania wraz z ich opisem,
- * zarys procesu projektowania „STRATEGII Rozwoju Miasta Poznania do roku 2030”.

W ramach prac analityczno-diagnostycznych wyodrębniono następujące obszary: demografia, gospodarka, metropolia poznańska, nauka, finanse, ochrona zdrowia, pomoc społeczna, kultura i zabytki, gospodarka przestrzenna, mieszkalnictwo i gospodarka nieruchomościami, infrastruktura, transport i komunikacja, oświata i wychowanie, sport i rekreacja, turystyka, promocja, środowisko, bezpieczeństwo, współpraca z interesariuszami.

Po przeprowadzeniu analizy i oceny sytuacji społeczno-gospodarczej miasta Poznania⁹ dalsze prace analityczno-diagnostyczne prowadzone były w trzech blokach tematycznych odpowiadających głównym funkcjom miasta: pracy (P), odpoczynkowi (O) i zamieszkiwaniu (Z). Wyodrębnione bloki tematyczne stanowiły podstawę do powołania czterech zespołów tematycznych w ramach Komitetu Roboczego. W tabeli przedstawione są bloki tematyczne i przypisane do nich zespoły tematyczne.

⁸ Zgodnie z Koncepcją prac nad projektem „STRATEGII Rozwoju Miasta Poznania do roku 2030”, Oddział Strategii Rozwoju Miasta, Wydział Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Poznania.

⁹ *Sytuacja społeczno-gospodarcza miasta Poznania w 2008 roku*, Wydział Rozwoju Miasta, Urząd Miasta Poznania, Poznań 2009.

Bloki tematyczne w pracach nad STRATEGIĄ	Zespoły tematyczne
Praca – odnosi się do zjawisk kształtujących rozwój gospodarki miasta oraz sektora szkolnictwa wyższego.	Gospodarka i Nauka (GN)
Odpoczynek – ujmowany jest jako zapewnienie przez miasto różnych form spędzania wolnego czasu obejmujących sport, kulturę i turystykę.	Usługi Społeczne (US)
Zamieszkanie – odnosi się działań miasta w zakresie kształtowania przestrzeni oraz zapewnienia odpowiedniego rozwoju infrastruktury	Gospodarka Przestrzenna (GP), Gospodarka Komunalna (GK)

Uwzględniając obecne uwarunkowania i stojące przed Poznaniem wyzwania rozwojowe, za celowe uznano sformułowanie nowej treści misji, w której opisano zasady i wartości oraz sposób jej urzeczywistniania na miarę *miasta sukcesu*¹⁰, które odwołuje się do swojej bogatej tradycji oraz utrwalonego stylu przedsiębiorczego działania.

Przygotowanie projektu STRATEGII polegało na:

- * przeglądzie zapisów „Programu Strategicznego Rozwoju Miasta Poznania”, „Planu Rozwoju Miasta Poznania na lata 2005-2010”, strategii i polityk branżowych, planów i programów rozwoju różnych dziedzin funkcjonowania miasta,
- * sformułowaniu wniosków z zakończonych prac analityczno-dia-gnostycznych,
- * analizie wniosków, postulatów, sugestii, uwag zgłaszanych w trakcie posiedzeń Rady STRATEGII, Komitetu Roboczego STRATEGII oraz konsultacji społecznych,
- * wyznaczeniu mapy budowania dokumentu „Strategia Rozwoju Miasta Poznania do roku 2030”,
- * powołaniu „gospodarzy programów”¹¹ i powierzeniu im zadania powołania zespołów i opracowania treści programów,
- * nadaniu spójności poszczególnym elementom dokumentu pt. „STRATEGIA Rozwoju Miasta Poznania do roku 2030”,
- * wstępnej ocenie możliwości realizacji STRATEGII.

¹⁰ Sprawozdanie z I Rady STRATEGII: <http://poznan.pl/strategia>

¹¹ Załącznik: Lista programów strategicznych wraz z ich koordynatorami.

W opracowywaniu STRATEGII posłużono się zarówno pierwotnymi, jak i wtórnymi źródłami informacji¹². Do źródeł wtórnych należą bazy danych opracowań i statystyk Urzędu Miasta Poznania, opracowania analityczno-dia-gnostyczne GUS-u i EUROSTAT-u, Biuletynu Informacji Publicznej, akty prawne, dyrektywy Komisji Europejskiej, ustawy, rozporządzenia oraz publikacje na stronach internetowych.

¹² W załączniku lista pierwotnych źródeł.

Wdrażanie „Strategii rozwoju Miasta Poznania do roku 2030”.

Sformułowanie w „Strategii rozwoju Miasta Poznania do roku 2030” deklaracji zawierających *wizję* i *misję* ma praktyczne znaczenie dla procesu jej wdrażania.

Wizja Poznania w perspektywie dwóch dekad daje obraz inspirujący do podejmowania działań, motywujący do wysiłku, pozwalający na uzyskanie porozumienia ponad podziałami politycznymi dla zrealizowania celów uzgodnionych w procesie planowania strategicznego.

Misja udziela odpowiedzi na pytanie *dlaczego* samorząd miasta podejmuje określone działania, przy jednoczesnym odwoływaniu się do ważnych dla miasta *wartości* oraz wskazuje podstawowe, zgodne z wartościami *sposoby osiągnięcia przyjętej wizji*.

W procesie wdrażania strategii za podstawowe uznaje się dwa poziomy: celów strategicznych i programów strategicznych. Daje to możliwość łatwego przyswojenia struktury celów strategii wszystkim zaangażowanym w jej wdrażanie. Cele i programy strategiczne mają przyjęte wskaźniki realizacji co pozwala monitorować postępy w ich realizacji.

Wdrażanie Strategii Rozwoju Miasta Poznania do roku 2030 będzie oparte na dwóch podstawowych zasadach, którymi są:

współzarządzanie – kierowanie rozwojem miasta przez koordynację działań wielu różnorodnych zainteresowanych partnerów.

Złożoność współczesnych procesów rozwoju wymaga partnerskiego współdziałania wielu organizacji administracyjnych, gospodarczych i społecznych, które mają różną skalę, zasięg oddziaływania i kulturę organizacyjną. Władzom miejskim w tym procesie przypada rola koordynatora wykorzystującego istotne własne zasoby. Poziom umiejętności współpracy samorządu miasta z zewnętrznymi partnerami przesądzi o sile Poznania i konkurencyjnej pozycji w stosunku do innych metropolii. Wśród głównych zainteresowanych rozwojem miasta, których współpraca jest niezbędna wymienić należy: władze miasta, regionu, powiatu, samorządów otaczających gmin oraz administracje jednostek samorządowych, mieszkańców i przedsiębiorców;

przywództwo – na wszystkich poziomach samorządu, od jego kierownictwa po osoby kierujące poszczególnymi projektami i działaniami, potrzebna jest identyfikacja z celami strategicznymi, przyjmowanie odpowiedzialności i partycypacyjne, skuteczne, mobilizujące przywództwo pozwalające skutecznie osiągać przyjęte wspólne cele przez zorganizowany zbiorowy wysiłek.

Szczególne odpowiedzialność spoczywa na Radzie Miasta Poznania, która przyjmując strategię decyduje o jej ostatecznym kształcie i nadzoruje jej wdrażanie, a podejmując uchwały w sprawie budżetu miasta i wieloletniego programu inwestycyjnego, decyduje o rzeczywistych kierunkach wykorzystania zasobów i kolejności realizacji przedsięwzięć strategicznych oraz na Prezydencie Miasta, jako organie wykonawczym odpowiedzialnym przed Radą Miasta i mieszkańcami za realizację strategii.

Przyjmowanie strategii rozwoju zbiega się z wdrażaniem w samorządzie Poznania wieloletniej prognozy finansowej i budżetu zadaniowego jako wymogu ustawowego, co powoduje konieczność określenia relacji między tymi dokumentami i procesami planowania strategicznego oraz budżetowego.